

מאי 2026

תוכנית פל"ג - פדגוגיה לניהול גמיש בבתי ספר לחינוך מיוחד

רקע

בית ספר לחינוך מיוחד מיועד לתלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים, אשר הוריהם בחרו שילדם ילמד בסוג מסגרת זה בהתאם לסוג המוגבלות של התלמיד.

בחלק מבתי הספר לחינוך מיוחד לומדים תלמידים בני 6–21 (בתי ספר רב-שלביים), וחלקם מיועד לחטיבת גיל מוגדרת: יסודי וחטיבת ביניים או חטיבת ביניים וחטיבה עליונה.

בתי ספר לחינוך מיוחד מאופיינים לרוב על פי המוגבלות העיקרית של רוב התלמידים. ישנם תלמידים שיש להם יותר ממוגבלות אחת. בתי הספר פועלים בכל המגזרים, בחינוך הרשמי ובמוכש"ר.

תכנון פדגוגי בחינוך המיוחד, ובכלל זה בבתי הספר לחינוך מיוחד, מבוסס על תוכניות לימודים, יוזמות ומגמות בכלל מערכת החינוך, תוך התאמתן לצרכים הייחודיים, למאפייני התפקוד, לסוג המוגבלות ולהטרוגניות בקרב התלמידים. בהתאם לעקרון זה, נבנית בבתי ספר לחינוך מיוחד, תוכנית בית ספרית, תוכנית כיתתית/קבוצתית ובהתאם לחוק החינוך המיוחד נבנית גם תוכנית אישית לכל תלמיד.

התוכנית הבית ספרית כוללת את תחומי הליבה של החינוך המיוחד – איכות חיים (הכנה לחיים), חינוך לשוני, חינוך מתמטי, מדע וטכנולוגיה, אזרחות, מורשת ומסורת, אומנויות, חינוך גופני ואנגלית (ככל שניתן).

עקרונות מובילים בבתי ספר לחינוך מיוחד הינם:

- תכנון הלימודים בראייה רב-שנתית, על פי טווח הגילים בבית הספר, בהתאם למאפייני התפקוד של התלמידים.
- התבססות על תוכניות הלימודים של מערכת החינוך הרגיל בכל רמות התפקוד, תוך ביצוע התאמות, שינויים וחלופות בהתאם למאפייני התלמידים ולצרכיהם.
- טיפוח כישורים חברתיים לשם קידום השתתפותם של התלמידים והשתלבותם בחברה ובקהילה ולשם הידוק הקשר והמעורבות החברתית בין התלמידים לקהילה.

תוכנית פלי"ג בחינוך המיוחד מיועדת לבתי ספר לחינוך מיוחד הרשמי והמוכר שאינו רשמי.

מטרת התוכנית הינה לאפשר הרחבת סמכויות וחופש פעולה למנהלי בתי הספר, וכן מתן גמישות בניהול המשאבים לצורך יישום תוכניות פדגוגיות בראייה מערכתית ופרטנית הכוללות מתן מענה מקצועי מותאם לצרכי התלמידים ורווחתם, פיתוח מקצועי של הצוות החינוכי טיפולי ושימת דגש על שלומות הצוותים.

התכנית תיושם על ידי פלטפורמת גפ"ן ותאפשר נגישות למענים פדגוגיים, חברתיים ורגשיים, המוצעים לחינוך הרגיל ומתאימים גם לחינוך המיוחד, לצד מענים ייחודיים לחינוך המיוחד, תוך צריכה מושכלת וניהול גמיש של המשאבים בהתאם לצרכי התלמידים והצוות.

מימוש בפועל

בתי הספר לחינוך מיוחד יקבלו סל תקציבי גמיש על פי **מפתח תקציבי** אחיד של 1,500 ₪ לתלמיד בהתבסס על מצבת שנה קודמת. בתי הספר מחויבים להגיש תוכנית עבודה ולדווח ביצוע בהתאם.

במסגרת תוכנית העבודה יוכל מנהל בית הספר להקצות תקציב לטובת מענים רגשיים, פדגוגיים-חינוכיים, חברתיים-קהילתיים לטובת התלמידים וכן לטובת העצמה ושלומות של הצוות החינוכי, לרבות תגבור לימודי, סיוע רגשי, פעילות הפגתית, וחוויתית, הצטיידות לימודית וסביבות למידה, וכן יוזמות ומענים נוספים בהתאם לכללים המפורטים בנוהל זה.

התקצוב הינו תקצוב תוספתי ולכן אינו מחליף את תקציב הבסיס לו זכאים המוסדות, כגון שעות התקן הבסיסיות להוראה וטיפול, הסעות, סייעות, כ"א על פי תקני המשרד, ימי הדרכה, קול קורא הצטיידות וכיו"ב. **יצויין כי לא ניתן לרכוש שעות טיפול מקצועות הבריאות וטיפול באמצעות אומנויות, ניתוח התנהגות** ו תומכת חינוך (סייעת לימודית חינוכית) כמו כן, לא ניתן לרכוש ימי הדרכה למעט ימי הדרכה שהם חלק מתוכנית משרדית בלבד.

פיתוח מקצועי- לא ניתן לרכוש פיתוח מקצועי באמצעות תקציב פלי"ג. פיתוח מקצועי יינתן באמצעות הפסגות.

אופן התקצוב :

- מפתח התקצוב בתשפ"ז הוא 1,500 ₪ פר תלמיד על פי מס' התלמידים במוסד במצבת תשפ"ו- נכון לחודש אפריל בשנה קודמת ללא השתתפות רשותית בתקציב.
- תקציב זה מיועד לשנה"ל תשפ"ז מיום 1.9.2026 ועד לתאריך ה 31.8.2027.
- פעימות התכנון והתשלום בהתאם לגאנט במדריך גפ"ן ובכפוף לתכניות העבודה שתוגשנה לאישור המשרד והבעלות ועמידה בתנאים.

פירוט לגבי תהליך העבודה

א. העבודה תתבצע בפלטפורמת הגפ"ן תחת תקציב פלי"ג לחינוך המיוחד. ניתן לגבש במערכת תכנית עבודה מוסדית בתחום החינוך, לתכנן את תקציב פלי"ג ולבחור מענים באמצעות המערכת וכן לדווח ביצוע.

- ב. התכנית שתגובש ע"י מנהל המוסד, תאושר ע"י המפקח, גזבר הרשות ומנהל אגף החינוך ברשות או מקביליהם בבעלות ככל שאינה הרשות המקומית, בהתאם לכללי הגפ"ן.
- ג. הסל הגמיש יחליף הקצבות ומענים משרדיים שסופקו בעבר, כגון אינטרנט, תחזוקת מחשבים, תוכנות ניהול ותוכן דיגיטלי. **על מנהל המוסד להקצות תקציב לשירותים אלו מתוך תקציב פל"ג.**
- ד. במסגרת הסלים הוגדר תקציב קבוע מצטבר של 3% מהתקציב, על פי הפירוט הבא: **1% לסל חינוך חברתי קהילתי והעשרה, ו- 2% לסל קידום רווחת התלמיד.**
- ה. כמו כן כל מוסד מחויב להקצות תקציב על פי השוברים הבאים:

- אינטרנט
  - תוכן דיגיטלי
  - שירותי מייקרוסופט (בשנת תשפ"ז)
  - קורס מד"א (ככל שלמוסד שכבה י' ומותאם לאוכלוסיה)
- שאר התקציב הינו גמיש על פי צרכי המוסד.

רמות ליווי בי"ס חינוך מיוחד - לקראת תשפ"ז לא ייעשה שינוי במודל סיווג בתי הספר לרמות ליווי, בתי הספר לחינוך המיוחד ימשיכו בליווי מלא.

תקצוב בתי ספר צומחים - הקצאת התקציב הראשונית למוסדות אלה תתבסס על נתוני מצבת התלמידים משנת הלימודים הקודמת. ככל שתזוהה מגמת צמיחה משמעותית במספר התלמידים (על פי דיווחי המחוזות עד ליום 31.8), תיבחן האפשרות לעדכון מסגרת התקציב בהתאם לקריטריונים המקצועיים שיוגדרו בתחילת שנת הלימודים. יודגש כי במידה ויוברר כי היקף הצמיחה בפועל נמוך מהתחזיות המוקדמות, יבוצע קיזוז יחסי של התוספת התקציבית שניתנה בגין רכיב זה.

במקרים חריגים, בהם מוסד אינו עומד בתבחיני הצמיחה המוגדרים אך נדרש מענה תקציבי לתיקון עיוותים או לצרכים ייחודיים, הדבר ייבחן במידת בצורך ובכפוף לתיעודף המקצועי של מנהלי המחוז ושיקול דעתם, במסגרת המשאבים המחוזיים הזמינים במהלך שנת הלימודים.

העברת תקציב מהרשות/מחוז לבית הספר – החל משנת הלימודים תשפ"ו נפתחה האפשרות להעברת תקציבים מהרשות למוסד באמצעות מערכת הגפ"ן. אם הרשות/מחוז יבחרו להעביר משאבים כספיים לחשבון בית הספר, תירשם העברה זו בכרטסת המוסד ברשות/מחוז כהוצאה ובכרטסת המוסד כהכנסת רשות/מחוז. כמו כן, העברה זו תדווח במסגרת מכלול הפעילות הכספית במוסד בהתאם למסמך הנחיות.

לצד נוהל תוכנית פל"ג, יש לפעול בהתאם לכלל הנהלים המפורטים במדריך גפ"ן תשפ"ז

הילית טופן בורובסקי
ממונת חינוך מיוחד
אגף בכיר חינוך מיוחד

תמי אמונסקי -
מנהלת
אגף בכיר חינוך מיוחד

צוות הטמעת תוכנית הפל"ג :

כתובת מייל	טלפון	תפקיד	שם	מטה/ מחוז
hilitbo@education.gov.il	052-8882484	ממונת אגף בכיר כינוך מיוחד	הילית טופז בורובסקי	מטה
hagitpe@education.gov.il	050-8823537	מדריכה ארצית	חגית פרץ	מטה
pazitra@education.gov.il	054-6341238	מדריכת ארצית	פזית רהב ברקאי	מטה
hilla.lerer@educ.org.il	050-8710142	מדריכת ארצית	הילה לרר	מטה
saravak@education.gov.il	050-7362444	מחוז צפון	שרה וקנין	מחוז
talida@education.gov.il	052-8085606	מחוז חיפה	טלי דלויה	מחוז
ilanithen@education.gov.il	052-3864540	מחוז מרכז	אילנית חן	מחוז
orly.gilad@matya365.org.il	050-4260602	מחוז התיישבותי	אורלי גלעד	מחוז
orlyev@education.gov.il	052-4313468	מחוז תל אביב	אורלי אבן צור	מחוז
estyigel@education.gov.il	050-2126716	מחוז חרדי	אסתי אייגל	מחוז
israelba@education.gov.il	052-8578940	מחוז חרדי	יהושוע בניאל	מחוז
jerschools.org.il@1002381550	058-5058545	מחוז ירושלים	ליאת הופמן	מחוז
Aliano.nizar@gmail.com	054-7469866	מחוז ירושלים	ניזאר אליען	מחוז
edu-darom.org.il@1002087592	055-6605155	מדריכה מחוזית מחוז דרום	איטו דהן	מחוז
ilanitg@edu-darom.org.il	050-3645272	מדריכה מחוזית מחוז דרום	אילנית גלמן	מחוז